

En ung piges dagbog fra 1895 & 1898

Af min mormor Karen Barfoed

Ved Karsten Thorborg

Konfirmationsbillede

I Dag er det den 30 April, men, da jeg ikke har oplevet noget særligt siden Konfirmationen og Paasken, vil jeg begynde min Dagbog med at fortælle noget om Konfirmationen og Paasken. -

Den 7de April 1895 blev jeg konfirmeret. Om Morgenen, da vi skulde i Kirke kom Bedstemoder [Julie Wiggers], Tanterne Julie [Kiær] og Martha [Wiggers] ned og hentede os i Kirken.

Bedstemor Julie Wiggers

Moster Julie Kiær f. Wiggers

Martha Brunsch f. Wiggers

Jeg var i hvid Kjole. Da vi kom fra Kirke var Tulle oppe hos os hun havde ordnet alle mine Gaver. Jeg fik nogen og fyrretyve Gaver og ligesaa mange Blomster. Tulle spiste Frokost med os. Hen paa Eftermiddagen kom Bedstefader Barfoed herop og var en Timestid.

Bedstefar Christen Barfoed (1810-95)

Klokken 5 kom alle Gæsterne vi skulde have til Middag. Vi var 32. Vi fik Suppe med Asparges, Posteger, Salt, Dyresteg, Ost og Smør og Is, som ikke var bleven stiv, men var løben ud, og Dessert. I Begyndelsen af Bordet gik det meget roligt til. Jeg havde Bedstefader Wiggers til Bords og Onkel Christian [Kiær] paa den anden Side, saa der var temmelig roligt, hvor jeg sad. Det blev mig for kedeligt og jeg satte mig derfor ved Bordenden ved det andet Bord imellem Margrethe Brandt og Erik Vedseltoft. Saa blev det først morsomt. Efter Bordet morede vi os brilliant. Nogle af Gæsterne gik Kl. 11 og nogle gik Kl. 12. Saa var den Dag forbi som vi havde talt saa meget om.

Bedstefar Poul Wiggers

Onkel Christian Kiær

Fætter Erik Wedseltoft

Den 8de April var vi hos Stürups til Middag. Jeg morede mig godt, men jeg var frygtelig træt efter Gaarsdagens Anstrængelser.

Den 11te April var det Skærtorsdag. Der var nogle Gratulanter. Alle fire Paaskedage var vi hos Bedstefader og Bedstemoder. Alle de følgende Dage har jeg ikke oplevet noget af Betydning. Søndag den 21nde April fik Mathilde Thomsen f. Jensen en lille Pige.

Den 29ende April blev jeg inviteret til Odense [hos Julie og Chr. Kiær] og jeg rejser rimeligvis paa Tirsdag, da jeg skal være hjemme til Rengøring, som vi skal om Mandagen. Ude i Odense oplever jeg vel nok noget, jeg kan nedskrive. - (jeg havde forresten ventet Brev til min Konfirmation fra Erik Møller, men Ellen Møller havde den Besked at han troede den først var den 21 April og havde derfor ikke sendt Brevet af Sted. Det var skrevet). Nu kommer Tante Ida [Kiær]. Nu skal vi over hos Walther og prøve Trøjer. Moder skal have en ny. -

Fredag den 3die Maj var det Margrethes [Brandt] 15 aarige Fødselsdag. Jeg var oppe hos hende fra om Morgenen Kl 9½ til Kl. 10½ Aften. Vi vare oppe at blive fothograferede hos Thiesen. Det blev grusomt og skal kasseres. Vi endte Dagen med at være oppe at høre Sophus Neumann. Det var aldeles storartet; vi morede os brillant. Bag efter var vi oppe at drikke Chocolate hos Brandt.

Lørdag den 4de Maj strøg vi hele Dagen. Søndag var vi oppe at spise til Middag hos Bedstefader og Bedstemoder. Der var slet ingen Fremmede. Idag Mandag gør vi rent i begge Stuerne. Nu er vi heldigvis færdige. Moder har i Dag fortalt mig at jeg blev saa fed i Ansigtet hvilket jeg er meget ked af. Jeg maa til at sulte mig lidt, det er saa kedeligt at være for fed. I Morgen Tirsdag rejser jeg til Odense med 10 Toget. Jeg skal i Theatret i Morgen Aften og se " ". Hvorlænge jeg bliver derude ved jeg ikke endnu.

Note:

Der findes et ældre billede fra omkring 1885 af Julie Wiggers med de fem døtre og et barnebarn:

Julie Wiggers med døtrene Ingeborg, Marie, Thora, Julie & Ida med datteren Viveke

Karen Barfoeds dagbog 1898:

Guldager Præstegaard, Torsdag d. 9ende Juni 1898.

Ja, lille Dagbog nu har Du hvilet i 3 Aar, saa nu synes jeg det var paa Tiden at tage fat paa Dig igen, nu er jeg jo rigtignok kommen paa andre Tanker, men jeg er jo ogsaa bleven de 3 Aar ældre. Den Gang vidste jeg ikke, hvad den underlige Kærlighed var, naar jeg undtager den til mine Forældre, men den er en hel anden, end den man føler for den Person, som man kunde tænke sig at leve hele Livet sammen med, og ham tror jeg nok, jeg har fundet, jeg føler i det mindste, at jeg er bleven et helt andet Menneske, siden jeg lærte Dr. Møller at kende. Jeg lærte ham at kende ved en Concert i Musikforeningen, men det vilde blive alt for vidtløftigt at beskrive alt det, derfor vil jeg gaa lidt let hen over Fortiden for at dvæle lidt længere ved Nutiden. Han kom saa atter ved Julefesten, hvor jeg dandsede 1ste Dans med ham, men jeg forstod dog ikke rigtig at skatte ham endnu den Gang, skønt jeg tror nok han var indtaget i mig, men saa kom Pintsen med alle de mange Studenter, der var han ogsaa med. Der var foregaaet en stor Forandring med ham, han var gemytlig, hvad han just ikke var før, men hans Elskværdighed havde dog ikke forladt ham, og til min store Glæde tror jeg ikke han har forandret sine Følelser over for mig, og nu forstod jeg først at sætte Pris paa dem. Jeg elskede ham med en ung Piges hele Kærlighed, men en øm og trofast Kærlighed, som jeg aldrig har troet kunde komme op i mig. Moder, som har min fulde Fortrolighed, siger, at naar jeg blot venter med Taalmodighed, saa kommer han nok og henter mig, og skal han og jeg danne et Hjem, som skal bygge paa vor Kærlighed. - Nu har jeg været i Guldager Præstegaard fra Mandagen den 6te Juni, og jeg er meget glad ved at være her og glæder mig til hver Dag, naar Præsten kommer for at se, om

der er Brev til mig, især nu jeg kan vente Brev fra Moder, som har lovet mig at skaffe alle de Oplysninger om Dr. M's Følelser over for mig, og hvad der er endnu bedre, et Fotografi af ham, enten hvor han er alene eller sammen med Kvartetten. Denne Kvartet bestod af Arkitekt Hollbøll, Grosserer Hannemann, Helge Nissen og Dr. Møller. De var med Studentersangforeningen i Svendborg. De vare meget elskværdige og vidste god Besked med M.s og mit Hjerteanliggende, men den bedste af dem alle var dog Dr. Christensen fra Liliedal, han vidste reen Besked og sørgede for at faa os sammen paa Ballet, naar vi vare et Øjeblik fra hinandens Side, og jeg var heller ikke lykkelig, naar det ikke var saadan. Ham sendte jeg mit Billede forleden Dag, og jeg venter hver Dag Brev fra ham. Til dette Brev nærer jeg et stille Haab, som jeg dog ikke vil optegne, før jeg ser, om det gaar i Opfyldelse, hvad jeg tvivler meget om, men jeg har jo Lov til at haabe. - Moder fulgte mig hertil, men hun rejste i Dag igen, jeg vilde gerne have haft hende med i Morgen til Esbjerg og Fanø, hvortil Stiftsprovstens, Præstens og jeg skal, men hun kan jo ikke godt være saa længe hjemme fra. Ja, nu tror jeg ikke jeg vil skrive mere i Dig i Dag, jeg maa hellere fortsætte en anden Gang med friske Kræfter, ellers bliver det vist ogsaa for ensformigt, skønt mine Tanker jo bogstavelig talt kun drejer sig om eet Emne, men det er ogsaa nærmest det jeg vil nedskrive. Hvis jeg faar en lille Time tilovers, begynder jeg igen, ellers fortsætter jeg i Morgen, naar vi kommer hjem fra Turen.

Den 11te Juni. I Gaar, da vi kom hjem fra Turen, var jeg saa træt, at jeg ikke vilde skrive, men nu vil jeg fortsætte lidt i Dag. Det var en storartet Tur, Fanø er yndig med den store hvide Strandbred, men den vilde være kedelig at bo paa i Længden, men 2 eller 3 Dage kunde nok gaa. I Dag fik jeg Brevkort fra Moder, Brev fra Fader og Brev fra Hansa, det var morsomt at faa alt det paa en Dag. Jeg har ikke noget Nyt at fortælle, vi sidder i Haven og arbejder og jeg keder mig saa smaat.

Hansa Fog og Karen Barfoed

Den 15 Juni. I Dag havde jeg Brev fra Moder, hvad der altid er mig en stor Glæde, for det første fordi det er yndigt at høre hjemme fra, og for det andet er der altid en lille Melding fra M. Jeg er i Dag bleven lidt ængstelig, for Moder omtaler den frygtelige Hjernerygmarvbetændelse, og at det er Soldaterne der især plages af den, og de komme paa Garnisonssygehuset, og den Tanke, at han, hvem jeg elsker saa højt, skulde blive smittet, er saa grusom, at jeg ikke tør tænke den ud. Fru Soeltmann og jeg kommer lige fra Stationen, vi vilde gaa Præsten i Møde, men da vi kom hen imod Stationsbygningen, og Præsten ikke kom, skønt Toget var kommen, gik vi hjem igen, men næppe vare vi komne inden for Døren, saa kom han og havde siddet og besørget nogle Breve, det var harmeligt nok, men vi trøstede os paa en Kop The med friskt Sigtebrød til, som i Dag var lykkedes saa fortræffeligt for Fruen, hvad der er et meget sjældent Tilfælde. - Forleden Dag i Mandags fik jeg til min store Glæde Billedet af Kvartetten, og et langt Brev fra Moder med en hel Beskrivelse af, hvordan han synes om mig, og det var ikke daarligt, det var meget morsomt at høre. Nu venter jeg kun at høre, om Kvartetten kommer eller ikke, det bliver meget spændende, men jeg kan ikke nægte, at jeg bliver meget skuffet, bliver det modsatte Tilfældet. Jeg hører stadig ikke noget fra Dr. Christensen, men det kommer vel nok.

Den 19de Juni. Det er Søndag og jeg keder mig rædsomt, her er Gæster fra Varde og de interesserer mig meget lidt. Jeg har skrevet et Brev til Moder paa seksten Sider, og i Gaar fik jeg Brev fra hende, det er det bedste jeg ved, det handler saa ofte om min egen Dokter. Aa, hvor jeg dog elsker ham, jeg kan ikke se mig træt paa hans Billede, det kære Menneske, at tænke sig, maaske en Gang at skulde tilhøre ham, det er en Lykke, som jeg næsten ikke synes, jeg fortjener, jeg finder den saa stor, at den næsten kan være uopnaelig, men det kan dog naaes en Gang, maaske allerede til Efteraaret, hvis han komme til Byen. Tænk at skulde skrive til ham og atter modtage Breve fra hans kære Haand, det maa være dejligt. Jeg tror næsten min Dagbog udelukkende handler om M. men nu har jeg jo ikke Moder som min Fortrolige, saa maa jeg holde mig og trøste mig med den. Jeg gad vidst om han nogen Sinde skulde faa den at læse, det kan godt være, saa vil han vist le af den

barnlige Maade, den er skreven paa, men den er skreven lige ud af mit Hjerte. Nu tror jeg snart Fru Soeltmann ved, at jeg er indtaget i ham, men at jeg elsker ham ved hun vist ikke, men det behøver hun heller ikke at vide, det er nok, naar jeg selv ved det. Jeg vilde ønske, han vidste jeg havde Billedet, det vilde glæde ham. Jeg tror nok, jeg tør sige, jeg aldrig har havt en saa lykkelig, men tillige veemodig Stund, som den Dag vi tog Afsted med Studenterne. Den var lykkelig, fordi jeg stadig var ved *hans* Side og veemodig, fordi jeg skulde sige *ham* farvel men straks, da han kom om Bord paa Skibet, gik han hen i Agterenden og viftede og hilste, lige til Skibet var ude af Syne. Det svimlede næsten for mig mest af Lykke thi jeg kunde mærke, hvad hans Tanker vare, jeg tror de samstemmede med mine, og de vare "paa snarlig Gensyn". Man kan næsten kalde denne Bog en "Mindernes Bog" og ikke en "Dagbog", da sidstnævnte nærmest skulde handle om hver Dags Begivenheder, men i Stedet for fremkalder jeg kære Minder om *ham* og *ham* og atter *ham*, men de ere ogsaa de kære Minder jeg har, jeg har selvfølgelig mange kære Minder fra mit Barndomshjem, hvor der blev hygget og kælet for mig af mine egne kære Forældre, men de Minder er nogle for sig selv, og Minderne om ham, hvem jeg elsker, er nogle helt andre. Naar jeg skriver om ham, er det ligesom jeg kommer nærmere til ham, og saa er jeg saa lykkelig. Nu maa jeg hellere se at dumpe ned paa Jorden igen, jeg har været saa længe over den, og gaa ud at se om det er paa Tide at dække Bord til de alt andet end morsomme Mennesker.

Den 22ende Juni. "Kvartetten kommer til Svendborg", saaledes straaledede den mig i Møde fra Moders Brev i Mandags. Jeg er henrykt naturligvis, men nu kommer det an paa, om jeg bliver skuffet eller ikke. Jeg har rigtignok store Forventninger til den Tur, men hvem kan have andet, at skulle være sammen med *ham* og alle de kære Mennesker om et Par Maaneder, det bliver dejligt. Naar jeg sidder alene, lader jeg et helt Billede rulle op for min Fantasi, som er meget levende i denne Tid, det kan ikke nægtes. Men det bliver ogsaa morsomt, naar jeg blot faar Anledning til at være sammen med dem, for det er vel ikke mere end to højst tre Dage, men der kan ske meget paa kort Tid, - og jeg haaber det bliver noget godt. Jeg tænker næsten vi blive inviterede over til Schandorffs én af Dagene, hun er da inde i Forholdene. Men hvis han nu er tilbageholdende over for mig, saa fortvivler jeg, hvad skal jeg saa gøre, nærme mig til ham synes jeg ikke gaae an, det ser saa forlegent ud, og at være *for* tilbageholdende kan heller ikke nytte noget, saa tror han, han er mig ligegyldig, men det ordner sig nok. Jeg vilde nok have Moder at tale med om den Sag, jeg kan da ikke begynde at tale med Fru Soeltmann saa uforbeholdent, som jeg kunde med Moder. Mine Tanker er hele Dagen ved det Besøg hjemme, som jeg haaber falder ud til *alles* Tilfredshed. Bare det dog blev til noget, ellers bliver jeg rædsom skuffet. Jeg læste heldigvis i Avisen i Dag, at Hjærnerygmarvsbetændelsen er i stærk Aftagen, saa jeg behøver forhaabentlig ikke at ængste mig. Jeg forestiller mig det Hele saaledes: Jeg er inviteret hos Schandorffs den Dag Concerten er, jeg har

M. til Bords og morer mig selvfølgelig glimrende, men er alligevel en lille Smule beklemt for, hvad der vil komme, ved Kaffen fortsættes Gemytligheden, men Enden paa det Hele bliver, at han og jeg lades alene i et af Værelserne, i Begyndelsen er Situationen lidt trykkende og drejer sig kun om dagligdags Ting, men det glider lidt efter lidt over til andre Emner, og Enden paa det Hele bliver, at vi o.s.v. Men hvordan vi skulle bære os ad, det staar endnu for mig som i en Taage, men jeg tænker, den øvrige Del af Selskabet faar det at vide kort efter, og der bliver stor Jubel, men ingen Forbavselse, de har maaske ventet det. Tiden nærmer sig imidlertid til Concerten, og hver gaar til sit og gør sig i Stand, hvorefter alle drager af, jeg er lykkelig og han ogsaa. I Salen skilles vore Veje, men heldigvis kun for en Stund, jeg faar et lille Nik af og til. Folk stikker Hovederne sammen og gør Bemærkninger, ikke fordi vi er nogen Personligheder, men fordi Folk i en Provinsby altid skal have noget at tale om. Efter Concerten gaar vi atter op til Schandorffs til en Kop The og Aftenen sluttes med Munderhed. Jeg vilde nok ønske min gamle Ven Dr. Christensen skulde med, og det kunde jo godt være han kom, helt umuligt var det dog ikke. Se det var den Dag, og de følgende Dage vilde ogsaa blive tilbragte i Fryd og Gammen, indtil han rejste og jeg atter drog her over i Præstegaarden og var lykkelig og glad. Det er næsten *for dristigt* at tænke sig, at jeg skulde kunde opnaa en saadan Lykke, men endnu dristigere er det at nedskrive det, hvis jeg bliver skuffet, men saa har jeg da glædet mig ved at bygge Luftkasteller, men jeg haaber det bedste.

Erik Møller til Karen:

København d: 5te Sept. 1899

Kære Karen!

At jeg idag pr. Pen og Blæk drister mig til at henvende Ordet til Dig søger sin Grund i min ømme Samvittighed. Sidstnævnte Begreb, der - i Parantes bemærket - hos mig er særlig ømfindtligt, har nemlig i den sidste Tid været bebyrdet af to svære Synder, der begge staa i Forbindelse med Din - maa jeg sige - nydelige Person. Du vil derfor kunne forstaa, at jeg, for at blive lettet for disse Byrder, har maattet tage min Tilflugt til et Brev. - Og jeg haaber, at du tilgiver!

Du erindrer maaske en herlig Solskinseftermiddag paa Tennispladsen for kort Tid siden. Jeg havde hin uforglemmelige Dag Fornøjelsen at forære Dig mit Billede: en fotografisk Gengivelse af mit Hoved i Profil og en Fløjels Krave. Du havde imidlertid ikke Plads i Din lille Lomme, og bad mig derfor om at gemme Billedet, til vi forlode Pladsen. Dette Hverv udførte jeg saa godt, at jeg glemte Afleveringen. Du vil indlagt finde Fortografiet, og jeg vil betragte min første Synd som sonet. Jeg tør jo desværre ikke haabe, at Du har savnet det. -

Den næste Synd, der ligeledes skyldes min Glemsomhed, drejer sig derimod om en Ting, som Du uden Tvivl har længtes efter: - Det er en lille "sød" Naal, som Du en Aften, d: 19/8, var saa uheldig at tabe i mit Hjem. Nævnte lille Naal, der nogle Dage senere blev funden, er ganske uforvarende rejst til København sammen med mig. Naar jeg her bruger Ordet "uforvarende", er dette imidlertid ikke ganske korrekt; thi jeg maa tilstaa, at den Tanke at beholde Naalen og opbevare den som en kær Erindring om den smuk Aften, paa hvilken det forekom mig, at Du kom mig lidt nærmere, opstod i min Hjerne. Indlagt vil Du ligeledes finde denne Naal, og jeg vil ikke tage i Betænkning at slette denne anden Synd i mit Synderegister. -

Men jeg kan ikke nægte mig Fornøjelsen af at sende Dig én Ting endnu. Husker Du, at jeg den nævnte Aften gjorde et Forsøg paa at fæstne Dine Træk paa Papiret, og at jeg under dette - desværre mislykkede - Portrait skrev nogle Linier. Du havde den Aften stor Lyst til at se, hvad det var. Da der nu er en Del Mile imellem os, hører jeg jo ikke Din Latter - jeg sender dig det derfor - i Afskrift. Lad mig nu tilslut bringe Dig en Tak for de behagelige Timer, som jeg har tilbragt i Dit Selskab i Sommerferien; og lad mig endvidere udtale det Haab, at Du skriftligt vil give mig Bevis for, at denne Henvendelse ikke har fortørnet Dig.

Din gamle Ven

Erik M.

Classensgade 24,2. København Ø.

Om Du engang fik et Portrait af Dig selv tilovers, vil Du i mig finde en uhyre taknemmelig Modtager. –

Hvorfor veg jeg tilbage
og kyssed ej Din Mund,
da Længslen tog paa at drage
og dyssed “Frygten” i Blund. -

Hvad spaaed vel Kindens Rødme,
Dine dejlige Øjnes Glans?
Jeg længtes mod Kyssets Sødme -
Men saa raabte Frygten: “Stands”!

Note: Jeg ved ikke, om Erik Møller er identisk med dagbogens doktor Møller, men jeg tvivler på det.

Erik Møller